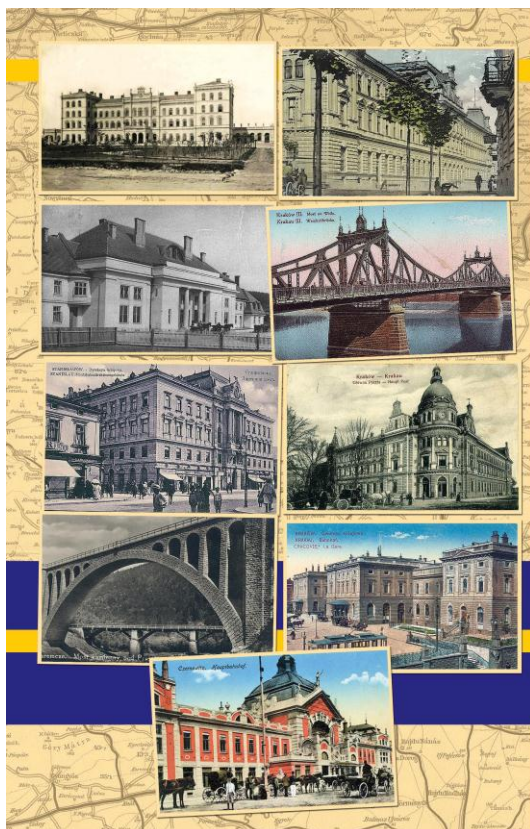
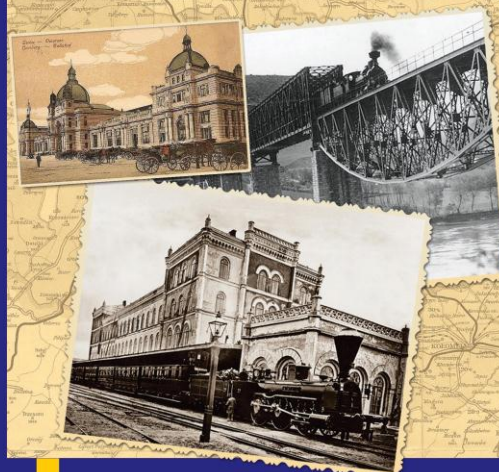

Клапчук В.М. Транспорт і зв'язок Галичини

Клапчук В.М.

ТРАНСПОРТ
І ЗВ'ЯЗОК
ГАЛИЧИНИ

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

V.M. Klapchuk

TRANSPORT AND COMMUNICATION OF GALICIA

**Ivano-Frankivsk
2016**

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

В.М. Клапчук

ТРАНСПОРТ І ЗВ'ЯЗОК ГАЛИЧИНИ

**Івано-Франківськ
2016**

УДК 94:338.47(477.83/.86)

ББК 65.9(4Укр)37+38

К 47

РЕЦЕНЗЕНТИ:

БЛАГУН І. С., доктор економічних наук, професор, декан економічного факультету Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника;

ВЕЛИКОЧИЙ В. С., доктор історичних наук, професор, директор Інституту туризму Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

ЛИТВИН М. Р., доктор історичних наук, професор, директор Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України;

ЛОЗИНСЬКИЙ Р. М., доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри географії України Львівського національного університету імені Івана Франка;

СУХИЙ П. О., доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри геодезії, картографії та управління територіями Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Рекомендовано до друку Вченою радою

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Клапчук В. М.

К 47 Транспорт і зв'язок Галичини : монографія / В. М. Клапчук / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. – Івано-Франківськ : Фоліант, 2016. – 672 с., табл.: 160, рис.: 3, іл.: 706, бібл.: с. 661–671.

ISBN

Монографія складається з дев'яти розділів, що характеризують всі види транспорту та поштово-телеграфний зв'язок Галичини від часу їх заснування до початку Другої світової війни. У першому розділі охарактеризовано три основні етапи становлення залізничної мережі, детально описано стратегічні, локальні та вузькоколіїні залізниці, придорожню інфраструктуру та рухомий склад, наведено інформацію про відомих залізничників краю. У другому розділі наводиться характеристика суходільної дорожньої мережі та її роль у розвитку автомобільного сполучення. Третій розділ присвячено авіаційному, четвертий – водному, п'ятий – трубопровідному, шостий – міському, сьомий – фунікулярному та канатно-повітряному видам транспорту. У восьмому розділі наводиться характеристика історії виникнення та розвитку поштового, телеграфного та телефонного зв'язку у Галичині. У останньому розділі наводяться світлини цінних паперів транспортних підприємств Галичини.

Монографія ілюструється чисельними статистичними таблицями, світлинами та репродукціями поштівків, що візуально підтверджують факт грандіозного розвитку транспортної та поштово-телеграфної системи у Галичині.

Монографія розрахована на істориків, географів, економістів, працівників транспорту та зв'язку.

The study consists of nine chapters describing all types of transport, post and telegraph communications in Galicia since their establishing until the beginning of the World War II. The first chapter describes three main stages of railway network forming, provides detailed information on strategic, local and narrow-gauge railways, roadside infrastructure, rolling stocks, famous railway workers of the region. The second chapter represents description of overland road network and its role in development of motor transport. The third, fourth, fifth, sixth and seventh chapters are devoted to air, water, pipeline, urban, funicular and cable-air types of transport. The eighth chapter describes the history of beginning and development of post, telegraphic and telephone communications in Galicia. In the last chapter there are photographs of securities of transport companies of Galicia.

The study is illustrated by numerous statistical tables, photographs and postcard reproductions confirming visually the fact of grandiose development of transport, post and telegraph systems in Galicia.

The study is intended for historians, geographers, economists, employees of transport and communication.

УДК 94:338.47(477.83/.86)

ББК 65.9(4Укр)37+38

ISBN

© Клапчук В.М., 2016

© ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2016

© «Фоліант», 2016

ЗМІСТ

Foreword	6
Передмова	7
Розділ 1. Залізничний транспорт	9
1.1. Становлення та розвій залізниць до Першої світової війни	9
1.2. Залізниця під час Першої світової війни, Визвольних змагань та перехідного періоду	54
1.3. Система галицьких залізниць міжвоєнної Польщі	61
1.4. Адміністративна структура залізниць	76
1.5. Стратегічні залізниці Галичини	89
1.5.1. Північна залізниця цісаря Фердинанда	89
1.5.2. Галицька залізниця імені Кароля Людовика	94
1.5.3. Залізниця архикнязя Альбрехта	101
1.5.4. Галицька трансверсальна залізниця	104
1.5.5. Дністрянська залізниця	110
1.5.6. Перша Угорсько-Галицька залізниця	113
1.5.7. Львівсько-Чернівецько-Яська залізниця	116
1.5.8. Тарнівсько-Лелюхівська залізниця	121
1.5.9. Залізниця Станиславів – Воронєнка	123
1.5.10. Краківсько-Верхньосілезька залізниця	131
1.5.11. Залізниця міст Сілезії та Галичини	132
1.6. Локальні залізниці	132
1.6.1. Локальні залізниці Галичини	132
1.6.2. Буковинські локальні залізниці	147
1.7. Вузькоколіїні залізниці краю	150
1.8. Дорожня інфраструктура та рухомий склад	160
1.8.1. Великі вокзали	160
1.8.2. Вокзали, станції та перестанки	225
1.8.2. Залізничні мости	315
1.8.3. Залізничні тунелі	374
1.8.4. Паровози на галицьких коліях	386
1.9. Алея слави	412
Розділ 2. Суходільні дороги та їх роль у транспортному сполученні	431
Розділ 3. Авіаційний транспорт	467
Розділ 4. Водний транспорт	473
Розділ 5. Трубопровідний транспорт	499
5.1. Нафто- та газогони	499
5.2. Водогони у Галичині	508
Розділ 6. Міський транспорт	515
Розділ 7. Фунікулери і канатно-повітряний транспорт	539
Розділ 8. Поштово-телеграфний зв'язок	555
Розділ 9. Цінні папери транспортних підприємств Галичини	591
Висновки	616
Список використаних джерел	661

Foreword

A well-known expert on economic history of the Middle Ages, historical geography, professor at many famous European universities, the head of the department of history of medieval economy at the Lviv University (1921–1942) Franciszek Buiak (Buzhak) said a catchphrase that impressed me with its power: «A history of economy is not a history of science, but a history of life». This phrase sounded in his speech «The history of economic relations» at the Jagiellonian University on November 15, 1905.

This is what confirms my interest in the economic history of my small motherland - Galicia. As transport and communication have always been the driving force of economic development and progress, it is not by chance, that I pay so much attention to the given issue.

Transport includes numerous types - rail, road, air, water, pipeline etc. Each of these types had in Galicia different importance for development of society and economy, but together they formed a common transport system of the region.

Transport system of Galicia during the times of economic prosperity was always supplemented with post, telegraph and telephone communications. The beginning of post communication contemporized practically with development of various types of overland communication – post roads, cart ways, highways, airlines and water ways. Thanks to post and telegraph communications there was a systematical development of such types of transport as air transport, railway transport etc.

Collected statistical material allows to describe in detail the structure and features of development of railway transport. We consider this type of transport to play a leading role in Galicia in terms of economic development of the region. We could find less information on overland communications, urban transport, post and telegraph communications. Very little information is still enough for general description of air, water, cable-air and pipeline types of transport.

The study consists of nine chapters describing all types of transport, post and telegraph communications in Galicia since their establishing until the beginning of the World War II. The first chapter describes three main stages of railway network forming, provides detailed information on strategic, local and narrow-gauge railways, roadside infrastructure, rolling stocks, famous railway workers of the region. The second chapter represents description of overland road network and its role in development of motor transport. The third, fourth, fifth, sixth and seventh chapters are devoted to air, water, pipeline, urban, funicular and cable-air types of transport. The eighth chapter describes the history of beginning and development of post, telegraphic and telephone communications in Galicia. In the last chapter there are photographs of securities of transport companies of Galicia.

Basic principles I found out when collecting and processing material, making conclusions are as follows:

1. *Galicia as an integral part of prevailing states' economy attracted attention only from Austria (then - Austria-Hungary), thus the region had practically the entire infrastructure of transport and communication networks, especially highways, railways, post and telegraph stations.*
2. *Destroying of transport system by the Russian Empire during the World War I threw communication industry back to the past for decades.*
3. *Poland during the interwar period realized only technical improvement of transport and communication networks, not paying attention to their development. In those times some branches of transport infrastructure declined.*

Передмова

Відомий фахівець з економічної історії середніх віків, історичної географії, професор багатьох відомих університетів Європи, в т.ч. завідувач кафедри історії середньовічного господарства Львівського університету (1921–1942 рр.) Францішек Буяк (Бужак) висловив крилату фразу, що вразила мене своєю могутністю: «Історія господарства не є історією науки, але є історією життя». Ця фраза прозвучала у його виступі в Ягеллонському університеті на тему «Історія господарчих стосунків» далекого 15 листопада 1905 р.

Саме це і підтверджує моє зацікавлення економічною історією своєї Малої Батьківщини – Галичини. А, оскільки, транспорт та зв'язок завжди були рушієм економічного розвитку й прогресу, то, не випадково, гріх було б не звернути на їх розвій пильної уваги.

Транспорт включає в себе чисельні типи та різновиди – залізничний, автодорожній, авіаційний, водний, трубопровідний та ін. У Галичині кожен з цих типів мав неоднакове значення для розвитку суспільства та економіки, але разом вони творили єдину транспортну систему краю.

Транспортну систему Галичини у розвої економіки завжди супроводжував і доповняв зв'язок у вигляді поштового, телеграфного та телефонного сполучення. Початок поштового зв'язку практично співпадав з розвитком різних суходільних шляхів сполучення – поштових трактів, возових, відтак, автомобільних доріг, авіаційних ліній та водних шляхів. Завдяки поштово-телеграфному зв'язку системно розвивалися й такі види транспорту, як авіаційний, залізничний тощо.

Зібраний статистичний матеріал дозволив детально охарактеризувати структуру й особливості, встановити закономірності розвитку залізничного транспорту, який, на нашу думку, відігравав головну роль у Галичині у плані розвитку економіки краю. Менше інформації вдалося віднайти щодо суходільних шляхів сполучення, міських транспортних артерій та поштово-телеграфного зв'язку. Дуже мізерна інформація все ж дозволила у загальних рисах охарактеризувати водний, авіаційний, канатно-повітряний та трубопровідний види транспорту.

Монографія складається з дев'яти розділів, що характеризують всі види транспорту та поштово-телеграфний зв'язок Галичини від часу їх заснування до початку Другої світової війни. У першому розділі охарактеризовано три основні етапи становлення залізничної мережі, детально описано стратегічні, локальні та вузькоколіїні залізниці, придорожню інфраструктуру та рухомий склад, наведено інформацію про відомих залізничників краю. У другому розділі наводиться характеристика суходільної дорожньої мережі та її роль у розвитку автомобільного сполучення. Третій розділ присвячено авіаційному, четвертий – водному, п'ятий – трубопровідному, шостий – міському, сьомий – фунікулерному та канатно-повітряному видам транспорту. У восьмому розділі наводиться характеристика історії виникнення та розвитку поштового, телеграфного та телефонного зв'язку у Галичині. У останньому розділі наводяться світлини цінних паперів транспортних підприємств Галичини.

Основне, що я виніс для себе при зборі матеріалу, його опрацюванні та укладанні висновків, є наступним:

1. Галичина, що становила невід'ємну частину економіки пануючих над нею держав, особливу увагу привертала лише зі сторони Австрії (відтак – Австро-Угорщини), завдяки чому у краї збудовано практично всю інфраструктуру транспортних і комунікаційних мереж, особливо шосейних доріг, залізниць, поштово-телеграфних станцій.
2. Перша світова війна, завдяки руйнації транспортної системи імперською Росією, відкинула комунікаційну галузь на десятки років у минуле.
3. Міжвоєнна Польща лише технічно удосконалювала транспортні та комунікаційні мережі, не приділяючи уваги їх розбудові. У ті часи занепали окремі галузі транспортної інфраструктури.